

Sørum kommune som foregangskommune i nasjonalt utviklingsprosjekt for universell utforming i fylker og kommuner

Del A.

1. Bakgrunn

Sørum kommune ble i 2013 valgt som pilotkommune for universell utforming under tiltak K1 – nasjonalt utviklingsprosjekt i fylkeskommuner og kommuner. Tiltaket omfatter ressurskommuner, pilotfylker og nye pilotkommuner. Prosjektet er koordinert av Miljøverndepartementet.

Som pilotkommune ønsker Sørum kommune å satse på å finne gode løsninger for universell utforming og som en kvalitet innenfor planlegging, tettstedsutvikling og utbygging.

Sørum kommune er i planprosesser med områdeplaner for de to største tettstedene i kommunen; Frogner og Sørumsand. Vi er kommet lengst i prosessen med områdeplanen for Sørumsand sentrum og har derfor valgt denne som prosjekt. Vi har ambisjoner om å dra veksler på erfaringer fra arbeidet med denne områdeplanen også i områdeplan for Frogner.

Hensikten med planarbeidet er å få fastsatt en plan med fremtidig arealbruk i sentrum og langsiktige strategier for utviklingen av Sørumsand som kommunesenter. I planprosessen vektlegges diskusjon om hvordan Sørumsand kan utvikles til småby fram til 2040.

Kommunen har derfor en klar intensjon og et sterkt ønske om å inkludere universell utformings dimensjonen i dette arbeidet. Med hensyn til topografi, nærheten til rekreasjonsområder og tilgjengeligheten til sentrum har Sørumsand et stort potensiale for å bli et godt utviklet universellt utformet område. Tettstedet Sørumsand ligger i et område som er rolig, trygt og naturskjønt, noe som gjør stedet godt egnet for barnefamilier og eldre. I arbeidet med områdeplanen er det lagt vekt på livsløpsstandard og universell utforming. Sørumsand har som mål å sette mennesket i sentrum, alle innbyggere skal føle seg inkludert og ha tilgang til offentlige møteplasser. Slik sett er universell utforming en viktig dimensjon i arbeidet med sentrumsplanen.

Stimuleringsmidlene skal benyttes til planleggingsmøter, kurs og workshop for å utrede arbeidet med universell utforming i forbindelse med områdeplan for Sørumsand nærmere.

2. Prosess

Områdeplanen for Sørumsand sentrum skal til 1.gangsbehandling i Miljø- og utviklingsutvalget før sommeren 2014 og forventes til behandling i Kommunestyret i 4.kvartal 2014.

Utredninger av 0-alternativet er ferdig og konsekvensutredningen er påbegynt.

Tilgjengelighet til Glomma er et gjennomgående tema i innspillene Sørums kommuner har fått i medvirkningsprosessen. Behovet for å utbedre tilgjengeligheten til og langs Glomma, som er et viktig og sentrumsnært rekreasjonsområde står frem som et sentralt tema. Grøntområdet langs Glomma utgjør en viktig del av Sørumsands blågrønne struktur og det hersker en stor bevissthet om dette blant beboerne i og rundt sentrum.

Konsulent Turid Rikheim har utarbeidet temakart for tilgjengelighet til Glomma slik det er i dag. I løpet av februar skal hun lage temakart for fremtidige muligheter for universell utforming av områdene langs elva. Dette betyr at vi er ca. to måneder senere i gang med dette arbeidet enn hva som var planlagt.

Det er nedsatt en referansegruppe som skal arbeide med DIVE-analysen som også skal evaluere tilgjengelighet og betydningen av dette i et identitetsperspektiv.

Barnetråkkregistreringer er foretatt i januar 2014 og resultatet vurderes i et universell utformings-perspektiv for fremtidige forbedringer av de viktigste ferdselsårene for barn og unge.

3. Organisering og forankring

Universell utforming er forankret i kommuneplanen for Sørums kommuner 2009-2013 (under rullering) og i plan- og bygningsloven. Føringene for områdeplanen for Sørumsand legger vekt på livsløpsstandard og universell utforming. Sørums kommuner v/ plan står for gjennomføringen i tillegg til innleide konsulenter.

I høringsperioden skal planen til uttalelse hos Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Eldrerådet.

4. Resultater

- Områdeplanen for Sørumsand vil ha universell utforming som eget tema og utredninger vil ligge som grunnlagsdokumenter for videre arbeid.
- Kunnskapsøkning hos Sørums kommuner avdeling plan gjennom utredningsarbeid og deltagelse på konferansen «Du skal få en dag i mårå» 23.-25.oktober. Denne kunnskapen vil være overførbart til andre prosjekter og områdeplanen på Frogner.

5. Økonomi

Sørums kommuner har mottatt kr. 50 000 kr i støtte fra Miljøverndepartementet. Disse midlene brukes i hovedsak til å dekke konsulentonorar for ekstern konsulent. Da arbeidet ikke er ferdig vil økonomisk rapportering foreligge senere.

6. Gevinstrealisering

Ved å sette universell utforming som et premiss for områdeplanen Sørumsand har ført til økt kompetanse og bevisstgjøring omkring temaet. Sørum kommune er i stor vekst, og arbeidet med å sikre universell utforming i kommunal planlegging anses å ha høy nytteverdi, både nå og videre i årene fremover.

**Følgende foto beskriver utfordringene og forbedringspotensialet:
Del B:**

Dagens gangveg langs Glomma har bratte og flate partier.

Markert nivåforskjell fra boområde ned til friluftsområde og behov for flere gode adkomstpunkter.

Opprustingsbehov i grøntsoner.

Potensiell fiskeplass i tilknytning til ny, universelt utforma gangveg.

Kaotiske tilstander, bildominans og manglende trafikkinndeling i forretningsområdet.

Brøyterutiner er en utfordring.

Sett kryss i de rutene nedenfor som er relevante for ditt prosjekt.

Fagområder		
Planprosesser		
	Planstrategi	☒
	Kommuneplanlegging	☒
	Samfunnsdelen	☐
	Arealdelen	☐
	Reguleringsplan	☒
Transportsystemet		
	Kollektivtransport	☒
	Knutepunkt	☒
	Holdeplasser	☒
	Gang-/sykkelveger	☒
	Transportmidler	☐
	Billettsystemer	☐
	Ferge - buss	☐
Friluftsområder		
	Badeplass	☒
	Brygge	☒
	Fiskeplass	☒
	Rasteplass	☐
	Turstier/turveger	☒
	Adkomst	☒
	Informasjon	☐
	Naturverdier	☒
	Naturhensyn	☒
Kulturminner		
	Kulturminneverdier	☒
	Kulturminnehensyn	☒
	Formidling	☐
	Informasjon	☐
	Adkomst	☒
Publikumsbygg		
	Byggesak	☒
	Nybygg	☒
	Rehabilitering/opprusting	☒
	Boliger	☒
	Skolebygg	☒
	Kirkebygg	☐
	Barnehage	☒
	Service-bygg	☒
Uteområder		
	Park	☒
	Lekeplass	☒
	Torg	☒
	Gågate	☒
Eiendomsforvaltning		
	Opprusting	☒
	Drift	☒
	Vedlikehold	☒

IKT		
	IKT-standard	☒
	IKT-verktøy	☒
	Formidling til målgruppene	☐
Innkjøp		
	Innkjøpsrutiner	☐
	Innkjøps samarbeid	☐
Sektorovergrepene		
	Folkehelse	☒
	Sentrumsutvikling	☒
	Reiseliv	☒
Arbeidsmetoder		
Forankring		
	Politisk forankring	☒
	Administrativ forankring	☒
	Planforankring	☒
	Økonomiplan/budsjett	☐
Kompetansebygging		
	Informasjon	☒
	Veiledning	☒
	Kurs	☐
Kartlegging		
	Verktøy	☒
Medvirkning		
	Av råd, brukerorg., frivillige org.	☒
Samarbeid internt og eksternt		
	Tverretattlig	☒
	Regionale og statlige myndigheter/faginstanser	☒
	Næringslivet	☒
Organisering		
	Prosjektorganisering	☒
	Linjeorganisering	☐
	Kommunikasjon	☐
Evaluering/læring		
	Tilsyn/kontroll	☐
	Tilbakemelding fra målgruppene	☐
	Erfaringer og læring i organisasjonen	☐
Roller		
Samfunnsutvikling		
	Universell utforming	☒
	Næringsutvikling	☒
	Boligutvikling	☒
	Nærmiljø	☒
	Lokalsamfunnsutvikling	☒
	Inkludering	☒
	Trygghet	☐
	Service	☐

